

Колодинський С.Б.

д.е.н., доцент

Ковальов А.І.

д.е.н., професор, проректор з наукової роботи

Одеський національний економічний університет (Україна)

СУЧАСНІ ФОРМИ ІННОВАЦІЙНИХ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ

Основою інноваційного потенціалу підприємств, який служитиме базою для так званого «інноваційного прориву» будуть нові інноваційні форми господарювання, оснащені новітніми технологіями III-го і IV-го технологічного устроїв, і навіть V-го укладу в найбільш передових галузях господарства. До таких форм господарювання слід віднести в першу чергу інноваційні підприємницькі структури, тому що саме інноваційне підприємництво дозволяє реалізувати накопичені знання в передових проривних сферах науки і техніці. Проте інноваційне підприємництво не виникає саме по собі, його потрібно формувати і створювати умови для його розвитку і функціонування, тобто формувати широку мережу інкубаторів інноваційного підприємництва.

Специфічним типом інкубатора інноваційного підприємництва під кінець дев'яностих років минулого століття з'явився академічний інкубатор підприємництва, який став продовженням технологічного процесу «наука-дослідження-виробництво-ринок», що дає можливість підготовки до практичних дій на ринку і верифікації знань і умінь у власній фірмі. Створені в атмосфері вищих шкіл і університетів інкубатори є пропозицією підтримки студентів і науковців в практичній діяльності на ринках. В установах такого типу, окрім функцій, які реалізуються в традиційних інкубаторах, виконується ряд специфічних дій, направлених на навчання підприємству і комерціалізацію нових продуктів і технологій. Академічний інноваційний бізнес-інкубатор дає особливі можливості для розвитку шляхом доступу і використання:

- 1) учбових лабораторій і досвідченої апаратури;
- 2) консультацій у сфері технології і патентування;
- 3) знань науковців і студентів при наданні консультацій і проведенні практичних тренінгів;
- 4) баз даних про дослідників і винахідників, ідеї, патенти і технології.

Організаційно інкубатори такого рівня є найчастіше структурним підрозділом учбового закладу, який здійснює сервісну, учбову або наукову діяльність, завданням якої є пропаганда і підтримка підприємництва в академічному середовищі учбового закладу, зосереджену на інкубацію нових підприємницьких структур, зокрема, у формі тренінгів по складанню бізнес-планів для підприємців. Відібрані шляхом ретельного відбору проекти, підготовлені науковцями, одержують широку консультаційну і фінансову підтримку ще до моменту ринкової стабілізації [1,с.79-80].

На даний час немає схем і точних організаційних моделей такого типу, а закордонний досвід в цьому напрямі ще дуже різноманітний і погано

адаптований. Адаптація установ інкубатора в середовищі вищих шкіл може бути достатньо корисною з погляду мікро-, мезоекономіки. Ефекти мікрорівня включають вигоди для будь-якого учбового закладу: привабливіша освітня пропозиція; поліпшення відносин з навколишнім середовищем і місцевим бізнесом; збільшення доходів від співпраці і трансферу технологій; збільшення замовлень і спонсорська підтримка дослідницької діяльності; поліпшення іміджу учбового закладу; додаткові можливості для доходів студентів, науковців та інженерно-технічних працівників; концентрація різноманітних державних форм підтримки для малих фірм.

Достатньо вдалими на практиці є приклад, коли учбові Центри трансферу технологій (ЦТТ) та їх зв'язки з академічними інкубаторами підприємництва створюють систему просування новітніх технологій і продуктів на ринки товарів і послуг.

Першими учбовими закладами, які відкриті для широкої співпраці з бізнесом стали, центри трансферу технологій, які виникли при західних учбових закладах в сімдесятих роках, консультативні і інформаційні структурні одиниці, направлені на підтримку і застосування при реалізації трансферу технологій і всіх завдань, які супроводжують цей процес. ЦТТ в співпраці з науковими установами повинні викликати адаптацію сучасних технологій через діючі в регіоні малі і середні інноваційні фірми, і тим самим сприяти динаміці економічного зростання і підвищення конкурентоспроможності підприємств та економічних структур [2,с.23-25]. Основні цілі діяльності центрів:

- 1) оцінка науково-інноваційного потенціалу в регіоні, створення баз даних і розвиток мережі контактів між світом науки та економіки;
- 2) опрацювання передінвестиційної стадії проектів, яка охоплює: розпізнавання переваг нових продуктів і технологій, а також порівняння їх з субститутами, які вже існують на ринку; оцінку потенційного ринку, оцінку витрат на виготовлення і дистрибуцію; необхідні інвестиційні витрати;
- 3) ідентифікація інноваційних потреб суб'єктів підприємницької діяльності (технологічний аудит);
- 4) популяризація, пропаганда і розвиток технологічного підприємництва.

ЦТТ є природним партнером академічного бізнес-інкубатора у справі реалізації поставлених завдань. Ряд завдань, які реалізуються в центрах, з компонентом підтримки технологічного підприємництва, може відбуватися в інкубаторі. Виразно видно специфіку обох інститутів інноваційного розвитку і вони не можуть бути між собою альтернативою. Ідентифікуємо загальну територію дій, на якій вони повинні спільно підтримувати один одного. Ряд завдань, які торкаються технологічної і бізнесової підтримки інкубованих фірм, може реалізовуватися працівниками центру технологічного трансферу.

Література

- 1.Бажал Ю.М. Знаннева економіка: теорія і державна політика./ Ю.М.Бажал //Економіка і прогнозування. –Київ. – 2013. – №3. – С.77-84.
- 2.Буркинський Б.В., Лазарева Э.В. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку регіону / Б.В. Буркинський, Є.В.Лазарева. – Одеса: ШПРЕЕД НАН України. – 2014. – 140с.